

Govern local	2013/2014
Codi: 101110	
Crèdits: 6	

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Ramon Canal Oliveras

Correu electrònic: Ramon.Canal@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'estudiant hauria de tenir interès per l'aproximació politològica al govern local, en la qual conflueixen temes clau de la ciència política com la democràcia, l'anàlisi de polítiques públiques o la gestió pública, enfocats des de la perspectiva local. També hauria de tenir interès per seguir les informacions sobre el govern local i sobre temes polítics locals que apareguin als mitjans de comunicació escrits.

L'estudiant hauria de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador) i hauria de poder llegir i entendre documents acadèmics (articles) en anglès.

Objectius

Aquesta assignatura té un caràcter optatiu. Amb tot, el fet de tractar-se del primer esglaió de l'estructura política i administrativa i, alhora, d'una realitat propera i a l'abast de cada estudiant, li atorga un gran pes específic. Més enllà d'un objecte d'estudi d'indubtable interès, el govern local és també un dels espais més prometedors per a la inserció professional dels llicenciats i llicenciades en ciències polítiques i de l'administració.

Els objectius de l'assignatura són conèixer els elements bàsics que configuren el govern local: principis normatius, estructures, actors, polítiques... per tal d'assolir la capacitat d'analitzar amb visió crítica i ben fonamentada la realitat del govern local a Catalunya, al conjunt d'Espanya i als països més propers de la Unió Europea. La crisi estructural del govern local al nostre país fa que encara tingui més sentit la recerca d'una perspectiva comparada en els diversos temes tractats. Perquè més enllà d'analitzar trajectòries del passat i situacions del present, també es tractarà de plantejar i analitzar alternatives de futur.

Competències

- Ciència política i gestió pública
- Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
- Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
- Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
- Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

- Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el procés de configuració de l'agenda pública.
2. Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
3. Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
4. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
5. Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
6. Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.
7. Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
8. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
9. Distingir les fases de la política pública: formulació, decisió, implementació i avaluació.
10. Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
11. Exposar i descriure de manera adequada els principals corrents teòrics de l'anàlisi de les polítiques públiques: el cicle de la política; xarxes i actors; enfocaments institucionals; teoria de l'elecció racional.
12. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
13. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
14. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
15. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
16. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
17. Plantejar i exposar un estudi de cas d'una política pública concreta.
18. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
19. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
20. Treballar autònomament.
21. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
22. Utilitzar apropiadament les aportacions de Lindblom, Wildavsky, Marsh i Rhodes, Lowi.
23. Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
24. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en

l'anàlisi.

25. Valorar críticament alguna de les polítiques públiques dutes a terme per una autoritat en l'estat de les autonomies.

Continguts

Programa.

BLOC 1. Les raons del Govern Local: Territori, autonomia i democràcia

1. Fonaments teòrics del govern local.
2. El principi d'autonomia local: definició i implicacions.
3. Antecedents i ancoratge normatiu de l'autonomia local a Espanya i Catalunya.
4. Organització territorial i ens locals. Tipologia i descripció dels ens locals a Catalunya i Espanya. El rol central del municipi i l'ajuntament.

BLOC 2. Com es governen els ajuntaments

1. Atribucions i competències dels municipis a l'Estat de les autonomies.
2. Les regles del joc de la democràcia local: Sistema electoral i formació de govern. El mapa d'actors polítics en la tensió local-nacional.
3. Transformacions contemporànies del govern local: Del municipi de benestar al municipi habilitador; del govern local a la governança local.
4. La participació ciutadana en l'àmbit local: Fonaments i mecanismes.

BLOC 3. Com s'organitzen els ajuntaments

1. Models d'organització administrativa als ajuntaments. Els rols i les relacions entre polítics i tècnics municipals.
2. El finançament municipal. Descripció i anàlisi de les principals fonts d'ingressos. El pressupost.
3. L'articulació de les relacions inter i supramunicipis.

BLOC 4. Què fan els ajuntaments

1. Les polítiques públiques locals: Les lògiques reguladora, prestacional, habilitadora i estratègica. Àmbits competencials i potestats.
2. Les formes de gestió dels serveis locals.
3. Les polítiques locals per al desenvolupament econòmic.
4. Les polítiques locals per a la gestió del territori i dels recursos naturals.
5. Les polítiques locals per a la inclusió i la cohesió social.

BLOC 5. El govern local a Europa: Models, reformes i reptes de futur

1. Els sistemes de govern local a Europa. Tipologies i casos emblemàtics: França, Regne Unit, Alemanya i Suècia. Característiques i reformes.
2. Ciutats i territoris en el context de la globalització. Del govern local a les polítiques urbanes.

Temes transversals:

1. El cas de la ciutat de Barcelona.
2. Crisi estructural i futur dels governs locals.

Metodologia

L'assignatura combinarà una aproximació teòrica ben fonamentada amb exercicis pràctics que permetin un acostament directe a la realitat del govern local.

Els fonaments teòrics seran exposats a les classes, en format classe magistral però obertes en tot moment a la participació de l'estudiant, per a l'aclariment, el matís o el debat.

Els fonaments de la teoria s'assentaran en l'estudi autònom, a partir del material exposat a les classes i altres materials que s'indiquin.

El treball d'estudi es complementarà amb quatre exercicis individuals d'anàlisi de text, a partir dels quals es durà a terme un debat entre els estudiants dirigit pel docent. Aquests exercicis es lliuraran de forma progressiva entre els mesos d'octubre i desembre.

El treball pràctic consistirà en una recerca aplicada sobre un municipi escollit pels propis alumnes. Els diversos temes abordats en l'assignatura aniran sent exemplificats en el cas del municipi triat. El treball es realitzarà en equips de 2 persones, amb les excepcions que es puguin considerar per motius laborals o altres. (previsió de lliurament: Lliuraments parcials en paral·lel a les pràctiques de lectura i lliurament final a mitjans de gener).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1, 2, 5, 7, 9, 11, 22, 23, 25
Tipus: Supervisades			
4 pràctiques: Treball d'anàlisi de text resolt a l'aula + debat	12	0,48	4, 6, 11, 13, 15, 16, 18
Elaboració, en equip, d'una recerca aplicada, que inclourà treball de camp	35	1,4	1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom de la matèria de l'assignatura	48	1,92	7, 15, 18, 20, 23

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

- Quatre breus treballs d'anàlisi de text, amb debat a classe, que valdran conjuntament el 20% de la nota final.
- Un treball, en equips de dues persones, de recerca aplicada, amb presentació a classe, el 30%.
- Un examen final, el 50%.

Consideracions importants:

Per aprovar l'assignatura és condició necessària aprovar tant el conjunt dels treballs pràctics com l'examen.

Per aprovar els treballs pràctics (d'anàlisi de text i de recerca aplicada), cal haver assistit a les presentacions i debats corresponents.

L'examen serà al final del quadrimestre (entre mitjans de gener i mitjans de febrer), el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Els estudiants que no haguessin superat el conjunt dels treballs pràctics podran fer-ne un de nou, individual, determinat pel professor, per aconseguir la nota necessària. Els que hagin superat l'assignatura en la seva globalitat també podran fer aquest treball addicional, si ho desitgen, per pujar fins a un punt (sobre 10) la nota final. Aquest treball haurà de ser lliurat abans de fer l'examen final.

Els estudiants que no haguessin superat l'examen tindran l'oportunitat d'acollir-se a les activitats de compensació, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
4 pràctiques d'anàlisi de text i debats a partir de les	20%	5	0,2	10, 11, 14, 15, 16, 18, 20, 25

mateixes				
Examen	50%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 18, 20, 22
Recerca aplicada, feta en equip i amb presentació oral i escrita de la mateixa	30%	8	0,32	2, 3, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA:

Hi ha dues obres recents que poden ser utilitzades com a manuals de consulta per a bona part del contingut de la matèria:

- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): "Guia de Govern Local"; Icaria Editorial, Biblioteca de recursos veïnals, Barcelona.
- Mir Bagó, J. (2011): "Ajuntament Fàcil"; Federació de Municipis de Catalunya. Descarregable a: http://www.fmc.cat/IMAGES_2/AjuntamentFacil2011.pdf

Lectures del programa:

1. Les raons del Govern Local: Territori, autonomia i democràcia

- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): 2. El marc legislatiu de l'administració local, pp. 25-29.
- Chandler, J.: (2010): "A Rationale for Local Government"; Local Government Studies, 36:1, pp. 5-20.

2. Com es governen els ajuntaments

- Alba, C. i Navarro, C. (2003): "Twenty-five years of local democratic government in Spain"; a: Kersting, N. i Vetter, A. (Eds.): "Reforming Local Government in Europe: Closing the Gap between Democracy and Efficiency?" Opladen, pp. 197-220.
- Brugué, Q. i Vallès, J.M. (2005): "New-Style Councils, New-Style Councillors: From Local Government to Local Governance"; Governance: An International Journal of Policy, Administration and Institutions, Vol. 18, No. 2 (pp. 197-226). (Versió en castellà també disponible).
- Font, J. i Blanco, I. (2003) Polis, la ciutat participativa. Participar en els municipis: qui, com i perquè; Barcelona: Diputació de Barcelona. Pp. 47-73.

3. Com s'organitzen els ajuntaments

- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): Capítol 5. El govern i l'administració municipal, pp. 41-46.
- Mir Bagó, J. (2011): Capítol 1: L'Ajuntament. pp. 13-41.
- Mir Bagó, J. (2011): Capítol 4: Els recursos municipals, pp. 97-108.
- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): Capítol 6. Òrgans i instruments de coordinació i col·laboració interadministrativa, pp. 67-68.

4. Què fan els ajuntaments

- Mir, J. (2011): Capítol 3: Les competències municipals (parcial), pp. 55-59.
- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): Capítol 3. Les competències municipals, pp. 31-35.
- Brugué, Q. i Gomà, R. (coord.) (1998) Gobiernos Locales y Políticas Públicas. Barcelona: Ariel. pp. 15-35.

5. El govern local a Europa: Models, reformes i reptes de futur

- Wollmann, H. (2004): "Local Government Reforms in Great Britain, Sweden, Germany and France: Between Multi-Function and Single-Purpose Organisations"; Local Government Studies, Vol.30, No.4, pp. 639-665.
- Tomàs, M. i Martí-Costa, M. (2011): "La reconfiguración de la agenda urbana: El debate europeo"; a: Iglesias et al.: "Políticas urbanas en España. Grances ciudades, actores y gobiernos locales"; Barcelona: Icària; pp. 23-41.

Lectures de les pràctiques:

1ª Pros i contres de l'autonomia local

- A partir de la lectura de Chandler (2010).

2ª Les transformacions en la política i les polítiques locals: Elcas de la ciutat de Barcelona.

- Iglesias, M.; Martí-Costa, M.; Subirats, J. i Tomàs, M.: "Barcelona"; a: Iglesias et al.: "Políticas urbanas en España. Grances ciudades, actores y gobiernos locales"; Barcelona: Icària, pp. 45-74.

3ª Interpretació de les causes i els efectes de la crisi sobre els ajuntaments.

- Mir, J.: "Els ajuntaments davant la crisi"; intervenció en la XIX Assemblea General de la FMC, Calafell, octubre de 2009. 15 pàgines.
- Subirats, J.: "Nuevos tiempos, ¿nuevos Ayuntamientos?"; article publicat al diari El País el 12 de juny de 2011. 2 pàgines.

4ª Respostes institucionals davant la crisi.

- MINHAP: "Anteproyecto de Ley de racionalización y sostenibilidad de la Administración local" (versión 18.02.13). pp. 1-4 (exposición de motivos).
- Departament de Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya: "Avantprojecte de Llei de Governos Locals de Catalunya (Esborrany 05-04-2013). pp. 3-9 (preàmbul i principis).
- Congress of Local and Regional Authorities (CLRA) (2013): "Local and regional democracy in Spain"; Informe de recomanacions elaborat pel Comitè de Seguiment. Estrasburg, 20 de març de 2013. pp. 1-3 (resum executiu).